

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7

PARTICIPATION IN SCHOOL OF BASIC EDUCATION SCHOOL COMMITTEE,
NAKHONRATCHASIMA EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 7

ญาณวุดิ ทองอยู่

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 รวม 4 งาน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ตามลักษณะของโรงเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประธานและเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 237 โรงเรียน รวม 474 คน ในปีการศึกษา 2552 โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครชีและมอร์แกนและสุ่มอย่างง่าย จำนวน 171 โรงเรียน รวม 342 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 รวม 4 งาน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามลักษณะสถานศึกษา 3 ขนาด คือ โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Abstract

The purposes of this research were to examine and compare the participation of the basic education school committee in basic education institutions in Nakhonratchasima Educational Service Area Office 7, in four areas: academic management, budget management, personnel management and general management. Samples comprised 474 chairpersons and secretaries of the basic educational school committee from 237 schools in the academic year of 2009. A random sampling technique and Krejcie and Morgan's table were used to select 342 populations from 171 schools.

The research instrument was a questionnaire on general information of the respondents and their participation in the school. The data were then analyzed by using the computer program.

The summary of research indicated that the participation of the basic education school committees in basic education institutions in Nakhonratchasima Educational Service Area Office 7 in four areas was at a moderate level. When comparing with the primary school, the school enlarges a chance, and high school participated differently at .05 level of significance.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารจัดการศึกษานับเป็นงานสำคัญของโรงเรียนหรือของสถานศึกษา เพราะมีความใกล้ชิดกับครูผู้เรียนและชุมชนเป็นอย่างมาก กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อก่อเกิดการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นที่สถานศึกษาจัดระบบบริหารงานในสถานศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับภาวะความรับผิดชอบนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพได้ระทรงศึกษาธิการ. 2543: 13) ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษานั้นครอบคลุมกิจกรรมการดำเนินการต่างๆ ทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นเรื่องของครูและบุคลากร นักเรียน หลักสูตรและการเรียนการสอน การจัดทำนโยบายและแผน การประเมินผล ระบบข้อมูลสารสนเทศ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นถ้าการบริหารจัดการไม่ดีไม่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาได้

การบริหารจัดการศึกษาในระดับโรงเรียนหรือในสถานศึกษาของประเทศไทย นับได้ว่ายังมีปัญหาและอุปสรรคค่อนข้างมาก รุ่งแก้วแดง (2540: 245-249) ได้กล่าวถึงปัญหาของการศึกษาไทยไว้ดังนี้ คือ ปัญหาการรวมอำนาจสู่ส่วนกลาง สถานศึกษาทุกแห่งไม่ว่าอยู่ที่

ไทยของประเทศต้องขึ้นตรงต่อกรมหรือสำนักงานกลางซึ่งเป็นนิติบุคคล สถานศึกษาไม่มีอำนาจในการบริหารตนเองทั้งด้านวิชาการบุคลากรและงบประมาณ ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ ชุมชนและผู้ปกครองไม่มีบทบาทในการจัดการศึกษาการเรียนไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น

กระทรวงศึกษาธิการเคยมีความพยายามที่จะกระจายอำนาจการบริหารทางวิชาการ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น แต่ก็ปรากฏว่าไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายเท่าไรนัก เนื่องจากเมื่อร่างหลักสูตรท้องถิ่นแล้วต้องส่งมาให้กรมวิชาการตรวจสอบเพื่ออนุมัติก่อนการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของประเทศไทยมีปัญหาค่อนข้างมากซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการ

ปัจจุบันมีหลายประเทศได้ตระหนักถึงปัญหา และผลกระทบด้านการบริหารจัดการศึกษาได้มีการเคลื่อนไหวในการนำแนวคิดในการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และการกระจายอำนาจทั้งในด้านหลักสูตร งบประมาณ และบุคลากรทางการศึกษามาใช้อย่างกว้างขวางขึ้น

สำหรับประเทศไทยมีการจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีสาระสำคัญที่ก่อให้เกิดการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาเป็นอย่างมากและระบุไว้ในหมวดที่ 5 ว่าด้วยการบริหารและจัดการศึกษาโดยเฉพาะในมาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งในด้านงานวิชาการ ด้านงบประมาณ การบริหารบุคลากรและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรงโดยที่หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าวให้เป็นไปตามกฎกระทรวง นอกจากนี้ในมาตรา 40 ยังกำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละสถานศึกษาทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญ มีหน้าที่จัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาตามแนวทางที่ถูกต้อง และมีหน้าที่บริการตอบสนองความต้องการของสังคมหรือชุมชน เช่น การให้การศึกษอบริการแก่สมาชิกของชุมชน เป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน เป็นแหล่งพัฒนาคณะ เป็นแหล่งถ่ายทอดวัฒนธรรมและเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นต้น โรงเรียนประถมศึกษาหรือสถานศึกษาไม่ควรสอนเฉพาะเด็กเท่านั้น แต่สอนชุมชนของเด็กด้วยเพราะในชีวิตส่วนหนึ่งของเด็กอยู่กับสังคมและชุมชน การจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในรูปแบบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนหรือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาระบบการบริหารการศึกษาของประเทศไทย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีกระจายอำนาจในด้านต่าง ๆ ไปยังสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะผู้วิจัยเป็นบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 มีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 เพื่อได้ทราบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาที่ 4 งาน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการส่งเสริม ปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ทั้ง 4 งาน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ทั้ง 4 งาน จำแนกตามการจัดการศึกษาของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยแบ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 142 โรงเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 76 โรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา) จำนวน 9 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 237 โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนละ 2 คน เฉพาะประธานคณะกรรมการและเลขานุการ รวมประชากรทั้งหมด จำนวน 474 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ได้มาโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608-609) และสุ่มอย่างง่ายจากขนาดของโรงเรียนได้ตามขนาดของโรงเรียนดังนี้โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 104 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 208 คน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 58 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 116 คน โรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา) จำนวน 9 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 18 คน รวมจำนวน 171 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 342 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 มี 4 งาน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตาม ขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 4 งาน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

สรุปผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 มี 4 งาน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป โดยภาพรวมและแต่ละงานอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไปเมื่อพิจารณาแต่ละงาน ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1.1 การบริหารวิชาการ ภาพรวมของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับปานกลางทุกข้อ เรียงค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับ คือ การมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนา การศึกษาประจำปีของสถานศึกษา การให้การสนับสนุนทุนการศึกษา วิทยากร และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นแก่สถานศึกษา และการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายหรือแนวทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตร

1.2 การบริหารงานบุคคล ภาพรวมของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับปานกลางทุกข้อ เรียงค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับ คือ การมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานในส่วนต่างๆ ของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมพิจารณาจัดหาวิทยากรภายนอกตามความต้องการของสถานศึกษา และค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในการจัดหาเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลบุคลากรของสถานศึกษา

1.3 การบริหารงบประมาณ ภาพรวมของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับปานกลางทุกข้อ เรียงค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับ คือ การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุครุภัณฑ์ของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินราชการของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุครุภัณฑ์ของสถานศึกษาและค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมเสนอแนะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานการเงินพัสดุ

1.4 การบริหารทั่วไป ภาพรวมของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับปานกลางทุกข้อ เรียงค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับ คือ การมีส่วนร่วมระดมความร่วมมือในชุมชนเพื่อการจัดการศึกษารวมทั้งการจัดหาทุนการศึกษาให้สถานศึกษา การให้คำแนะนำช่วยเหลือในการพัฒนาอาคารสถานที่ของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ทำกิจกรรมของชุมชน และค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมงานบริการต่างๆ ของสถานศึกษา ได้แก่ สหกรณ์ แนะนำ อาหารกลางวัน

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 มี 4 งาน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป ตามขนาดของโรงเรียน คือ โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมขยายโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญเดิม) พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 มี 4 งาน โดยภาพรวม พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมขยายโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญเดิม) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และโรงเรียนประถมขยายโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญเดิม) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แต่เมื่อพิจารณาแต่ละงาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 การบริหารวิชาการ พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมขยายโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญเดิม) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และโรงเรียนประถมขยายโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญเดิม) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การบริหารงบประมาณ พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และโรงเรียนประถมศึกษาโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

การบริหารงานบุคคล พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และโรงเรียนประถมศึกษาโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

การบริหารทั่วไป พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาโอกาสทางการศึกษาและมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และโรงเรียนประถมศึกษาโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 มีสาระที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 มี 4 งาน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษามีภาระหน้าที่อื่นซึ่งอาจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ภาระหน้าที่งานประจำ และไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ที่น้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสายพิน เชื้อชูชาติ(2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีเวลาเข้ามามีส่วนร่วม ต้องประกอบอาชีพ มีงานประจำ นอกจากนี้คณะกรรมการสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองยศ พจนนุสิทธิ์(2541: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในเรือ้การจัดการศึกษา เนื่องมาจากมีการอบรมพัฒนาตนเองน้อย พื้นฐานการศึกษาต่ำ และไม่มีเวลาในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

เมื่อพิจารณาแต่ละงาน พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 เกี่ยวกับการบริหารวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงเป็นลำดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาได้กำหนดแนวดำเนินการไว้อย่างชัดเจนและมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่เกิดจากความต้องการของชุมชน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ พวงสมจิตร์(2550: 224-226) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนที่มีชื่อเสียง ประสบความสำเร็จทางงานวิชาการ ได้รับความสนับสนุนจากชุมชนเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ อเมนู เทคา (Amenu-Tekaa; อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์.2547: 185) ได้ศึกษาทัศนคติของชาวอินเดียนในประเทศแคนาดาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกาจัดการศึกษา พบว่า การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จในชุมชนที่มีประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชนต่างๆ เมื่อประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็ง การจัดการศึกษาก็จะประสบผลสำเร็จ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษามีความต้องการให้นักเรียนในแต่ละสถานศึกษามีความรู้ความสามารถและเป็นพลเมืองที่ดี สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้่างปกติสุข สอดคล้องกับแนวคิดในขั้นตอนที่ 2 ของ อคิน รพีพัฒน์ และเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง(2543: 150-154) ซึ่งได้เสนอขั้นตอนของการมีส่วนร่วมจากประสบการณ์ภาคสนามในประเทศไทยว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรมและการวางแผนการดำเนินกิจกรรมเป็นขั้นตอนที่ขาดไม่ได้ หากเจ้าหน้าที่หรือนักพัฒนาต้องการแต่ผลการพัฒนาให้เสร็จสิ้นโดยฉับไว ก็จะต้องดำเนินการวางแผนด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนจะช่วยให้ชุมชนเข้าใจปัญหาของตนเองและสามารถวางแผนได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายพิน เชื้อชูชาติ(2551: 72) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผล มีพื้นฐานการศึกษาต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองยศ พจนนุสิทธิ์(2551: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่าคณะกรรมการโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา เนื่องมาจากมีการอบรมพัฒนาตนเองน้อย พื้นฐานการศึกษาต่ำ และไม่มีเวลาในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การบริหารงานบุคคล พบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยอยู่ลำดับที่สอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นความสำคัญของบุคลากรในสถานศึกษา เพราะบุคลากรเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้การบริหารงานต่างๆ ของสถานศึกษาสำเร็จไปด้วยดี สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2543: 17) กล่าวว่าจุดเน้นของการพัฒนาเพื่อการพัฒนาปฏิรูปการศึกษาจะสำเร็จได้โรงเรียนต้องได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนอย่างเข้มแข็งโดยเฉพาะคณะกรรมการโรงเรียน ถือว่าเป็นคณะบุคคลของท้องถิ่นที่มีความสำคัญมากเพราะจะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนในทุกๆ ด้านให้ประสบผลสำเร็จตามนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบุคลากรให้ปฏิบัติในส่วนต่างๆ ของสถานศึกษา มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจาก คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการวางแผนและมีข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรในสถานศึกษาถึงความรู้ความสามารถมีความถนัดในด้านต่างๆ ของบุคลากร เนื่องจากบุคลากรอยู่ในสถานศึกษาหรือย้ายเข้ามาใหม่มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาที่เข้ามามีส่วนร่วมเสนอแนะในการจัดบุคลากรปฏิบัติงานในส่วนต่างๆ ของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวความคิดของ เดิม แยมเสมอ (2552: 1) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการศึกษาว่า กรรมการศึกษามีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำแก่โรงเรียนในการบริหารงาน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดหาเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลบุคลากรของสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก คณะกรรมการสถานศึกษา ยังไม่เห็นความสำคัญของการจัดหาเทคโนโลยีในการพัฒนาระบบข้อมูลของบุคลากร ทั้งนี้เพราะในสถานศึกษาต่างๆ ยังขาดเทคโนโลยีสำหรับใช้ในการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาจึงให้ความสำคัญที่จะจัดหาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาระบบข้อมูลบุคลากร

การบริหารงบประมาณ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับที่สาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษา เห็นว่าการบริหารงบประมาณ เป็นเรื่องของการบริหารภายในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่สนับสนุนความช่วยเหลือคอยกำกับติดตาม อีกทั้งงบประมาณต่างๆ ที่รัฐจัดให้ก็กำหนดวิธีการและสัดส่วนของค่าใช้จ่ายไว้แล้วและสนับสนุนงบประมาณในกรณีงบประมาณไม่เพียงพอ สอดคล้องกับ ชีระ รุญเจริญ(2546: 653-65) กล่าวว่า คณะกรรมการโรงเรียนต้องเป็นบุคคลที่มีความเสียสละ มีทุนทรัพย์ที่จะให้ความช่วยเหลือ เป็นผู้มองเห็นประโยชน์และความสำคัญของการจัดการศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ ครุภัณฑ์ของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยลำดับสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจาก ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้การตรวจรับพัสดุจะต้องมีผู้แทนของชุมชนเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและต้องการที่จะตรวจสอบในการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชีระ รุญเจริญ (2546: 63-65) กล่าวว่าคณะกรรมการโรงเรียนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารด้านการเงินและงบประมาณ เป็นต้นว่าการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนให้ได้มาซึ่งทรัพยากรทางการบริหารการศึกษา เป็นต้นว่าเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่างๆ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมเสนอแนะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานการเงินและพัสดุ ทั้งนี้เป็นเพราะ คณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานการเงินและพัสดุ จึงทำให้ไม่สามารถเสนอแนะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ สอดคล้องกับ โยทยา แก้วปลั่ง (2549: 69) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการปฏิบัติงานของกรรมการสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแนะนำปฏิบัติได้น้อย ทั้งนี้เพราะไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ เท่าครู

การบริหารทั่วไป พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารทั่วไป เป็นภารกิจงานใหม่ของโรงเรียนที่รวมด้านต่างๆ ของโรงเรียนที่ต้องปฏิบัติ ทั้งเป็นงานภายในและงานที่ติดต่อกับบุคคลและหน่วยงานนอก ได้แก่ งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งเป็นภารกิจงานที่จำเป็นต้องมีความรู้และต้องใช้เวลาในการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษา ไม่มีเวลาสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองยศ พจนนุสนธิ์(2541: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า คณะกรรมการโรงเรียน ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาและในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เนื่องมาจากมีการอบรมและพัฒนาตนเองน้อย มีภารกิจงานมาก พื้นที่การศึกษาต่ำ ไม่มีเวลาในการมีส่วนร่วม

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมระดมความร่วมมือในชุมชนเพื่อการจัดการศึกษา รวมทั้งจัดหาทุนการศึกษาในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก คณะกรรมการสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน ให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งมีความเข้าใจปัญหาความยากจนความขาดแคลนของนักเรียนและเพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษา จึงให้ความร่วมมือในการระดมจัดหาทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนอม สุขสง่าเจริญ (2546: 104) ได้ศึกษาบทบาทของกรรมการศึกษาต่อการพัฒนาโรงเรียนประชาบาล พบว่า กรรมการศึกษามีการแสวงหาความ

ช่วยเหลือและความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงานและราชการในการจัดการศึกษา จัดหาวัสดุอุปกรณ์จัดหาทุนการศึกษา พัฒนาอาคารสถานที่ปรับปรุงบริเวณโรงเรียนให้สามารถเอื้อต่อการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ผลสัมฤทธิ์ในระดับดีเยี่ยมมีคุณภาพ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมงานบริการต่างๆ ของสถานศึกษาได้แก่ สหกรณ์ และแนว อาหารกลางวัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสหกรณ์ ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมและการสนับสนุนกิจกรรมสหกรณ์ เช่น การอุดหนุนสินค้าไม่สามารถสนับสนุนได้เพราะไม่สะดวกเนื่องจากห่างไกลและสหกรณ์ของโรงเรียนเปิดและปิดบริการเป็นเวลา ส่วนกิจกรรมและแนว อาหารกลางวัน คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นว่ากิจกรรมเหล่านี้เป็นหน้าที่ของโรงเรียนโดยตรง และไม่มีความรู้และไม่ค่อยมีเวลา สอดคล้องกับ สายพิณ เชื้อชูชาติ(2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า คณะกรรมการศึกษาไม่มีเวลาเข้ามามีส่วนร่วมต้องประกอบอาชีพ มีงานประจำ นอกจากนี้ คณะกรรมการสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 มี 4 งาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความรู้ความสามารถ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ การเสียสละเวลาที่มีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและที่ตั้งของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่แตกต่างกัน เช่นโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในชนบทชุมชนขนาดเล็ก คณะกรรมการสถานศึกษามีการศึกษาน้อย ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่ค่อยมีเวลาในการมีส่วนร่วมเนื่องจากต้องประกอบอาชีพ ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในชุมชนขนาดใหญ่หรือชุมชนเมือง คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ ฐานะทางเศรษฐกิจดี มีเวลาในการมีส่วนร่วมและนอกจากนี้ยังได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนและได้รับข่าวสารการศึกษา จากแหล่งต่างๆ ทำให้มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมมากกว่าโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนประถมขยายโอกาสทางการศึกษาก็มีความพร้อมน้อยกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา)

เมื่อพิจารณาแต่ละงาน พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 มี 4 งาน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป โรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกับโรงเรียนประถมขยายโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา) และโรงเรียนประถมขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกับโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา) ดังรายละเอียดแต่ละงานดังนี้

การบริหารวิชาการ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมขยายโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา) แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จึงมีความเข้าใจและความสนใจที่จะร่วมกิจกรรมทางการศึกษา เช่น เสนอแนะ แนะนำแนวทางในการจัดการศึกษาได้ดีกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนประถมขยายโอกาสทางการศึกษา

การบริหารงานบุคคล พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมขยายโอกาสทางการศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา) แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สภาพสังคมที่ตั้งของโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญ คือ ระดับการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาโดยรวม ทั้งองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ ความพร้อมของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อยกว่า

การบริหารงบประมาณ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมขยายโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา) แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพสังคม สภาพทางเศรษฐกิจและการมีความพร้อมของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษามีน้อยกว่าและโรงเรียนประถมขยายโอกาสทางการศึกษาก็มีน้อยกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา

การบริหารทั่วไป พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมขยายโอกาสทางการศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา) แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความพร้อมของโรงเรียน ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการสถานศึกษา ความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษามีน้อยกว่าโรงเรียนประถมขยายโอกาสทางการศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนประถมขยายโอกาสทางการศึกษาก็มีน้อยกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 มีข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

ระดับโรงเรียน

1. สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารทั่วไป และการบริหารงบประมาณให้มากขึ้น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมงานบริการต่างๆ ของสถานศึกษา เช่น สหกรณ์ แหะแนว อาหารกลางวัน และด้านสุขภาพอนามัย และคณะกรรมการสถานศึกษาควรให้คำปรึกษาและเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อส่งเสริมในการบริหารงานของสถานศึกษา

2. สถานศึกษาควรจัดและดำเนินการประชุม อบรมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง และควรสนับสนุนคณะกรรมการสถานศึกษาศึกษาต่อในหลักสูตรการบริหารการศึกษาที่สูงขึ้น

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

1. สำนักงานเขตพื้นที่ควรกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

2. สำนักงานเขตพื้นที่ควรประสานงานกับหน่วยงานการจัดการศึกษาเพื่อกำหนดหลักสูตรและแนวทางในการพัฒนา

คณะกรรมการสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถที่สูงขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยศึกษาปัญหาของการมีส่วนร่วมในการบริหารทั่วไป ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต

2. ควรวิจัยศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้ข้อมูลจากคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นตัวแทนของ ผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชนและผู้ทรงคุณวุฒิ

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ. 23 พฤษภาคม.

_____. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.

_____. (2545). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการเขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษา.12 กุมภาพันธ์.

_____. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์

_____. (2547). คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา

_____. (2550). นานาทศนะในการวิจัยประเมินผลคุณภาพของคนไทยดี เก่ง และมีความสุข. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.

_____. (2552). สรุปผลการดำเนินงาน 9 ปี ของการปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2542-2551). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.

กานดา พูนลาภทวี. (2530). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์การพิมพ์.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง.(2545). การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อัดสำเนา.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. ปรินทิพพานิช ค.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร.

ณรงค์ สัจพันโรจน์ (2539). การจัดทำอนุมัติและบริหารงบประมาณแผ่นดิน ทฤษฎีและปฏิบัติ กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

เดิม แยมเสมอ. (2525). กรรณการการศึกษาในทัศนะของข้าพเจ้า: เอกสารการอบรมกรรมการการศึกษา. พิษณุโลก: การประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

ธีระ รุณเจริญ. (2536). "หน่วยที่ 13 ระบบการศึกษาและระบบการบริหารการศึกษาไทย ใน ประมวลสาระชุดทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา เล่ม 4. นนทบุรี: ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์. (2543). กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง. พิมพ์ครั้งที่ 6. ขอนแก่น: คลังน่านวิทยา

นริวรรณ พรหมชุม; และคณะ. (2537). การมีส่วนร่วมของกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนในโครงการศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท จังหวัดขอนแก่น ขอนแก่น: งานการวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บุญชม ศรีสะอาด; และ บุญส่ง นิลแก้ว. (2545). วารสารการวิจัยผลการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2543). การวิจัยการวัดและประเมินผล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศรีอนันต์การพิมพ์.
- _____. (2545). สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศรีอนันต์การพิมพ์.
- ประวิทย์ พุฒิจันทร์ (2530). ปัจจัยการบริหารกับการเข้ามามีส่วนร่วมของธุรกิจสมาชิกสหกรณ์การเกษตร. สารนิพนธ์รัฐศาสตร์ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถ่ายเอกสาร.
- พินิจดา วีระชาติ. (2542). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้งเฮาส์
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา 12.
- พินิสฎา สิริธรรงค์. (2540). รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2541). การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการการศึกษาประจำ โรงเรียนเทศบาลในจังหวัด นครราชสีมา. ปรินิพนธ์ ศษ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถ่ายเอกสาร.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2534). การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ กรุงเทพฯ: บางกอกบล๊อค.
- รุ่ง แก้วแดง. (2540). รัฐธรรมนูญกับการศึกษาของชาติ กรุงเทพฯ: อรรถพลการพิมพ์.
- เริงชัย จงพิพัฒนาสุข. (2543). คู่มือผู้ปกครองและครู การเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติ การศึกษา พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- เรืองยศ พจนนุสนธิ์ (2541). การปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ปรินิพนธ์ ศษ.ม. (บริหารการศึกษา) นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วิศิษฐ์ กมลานนท์ (ม.ป.ป.). การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนแออัด. ม.ป.ป.: โรงเรียนประถมนนทบุรี.
- สายพิน เชื้อชูชาติ. (2541). การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ ศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตปฏิบัติการศึกษา 6. (2545). คู่มือผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา นครสวรรค์: ไพศาลการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กองพัฒนาบุคคล (2536). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารกรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2543). 20 ปี สปช. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2544). กรอบนโยบายและแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการปีงบประมาณ 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2544). รายงานปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2552). ประชาคม ประกันคุณภาพการศึกษา ฉบับที่ 7 เมษายน 2552.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2543). รายงานผลการประชุมสมัชชาการศึกษาเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สุนทร ชอบทำดี. (2543). บทบาทของคณะกรรมการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง ปรินิพนธ์ ศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์(2547). "หน่วยที่ 7 ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อรุณ รัชธรรม. (2536). "หน่วยที่ 2 ทฤษฎีองค์การ". ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อุทัย บุญประเสริฐ (2543). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: ครุสภาลาดพร้าว.
- อุษา ภูมิ. (2535). ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนประถมศึกษา กับชุมชน: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสมุทรสาคร ปรินิพนธ์ ศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถ่ายเอกสาร.

- Castallo, Richard T., et. al. (1992). **School Personnel Administration: A Practitioner's Guide**. Massachusetts: Simon and Schuster.
- Cohen, J.M.; & N.T. Uphoff. (1977). **Rural Development Participation: Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation**. London: Rural Development Committee Center for International Studies.
- Cronbach, Lee J. (1990). **Essentials of Psychological Testing**. New York: Harper and Collins.
- Riley, Dennis D. (1993). **Public Personnel Administration**. New York: Harper Collins College Publishers.
- Schuler, R.S.; & Vandra, H.L. (1987). **Personal and Human Resource Management**. New York: West Publishing.
- United Nations. (1981). **Planned Population Distribution of Development**. New York: United Nations.